

TAPOLCZAI LAPOK

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

<p>A szerkesztőség: Wallner-féle ház, a tó partján, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok vissza nem adatnak.</p>	<p>Felelős szerkesztő: KOLLÁNYI ÖDÖN. Kiadó és laptulajdonos: LÓWY B.</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre 2 korona 50 fillér. Hirdetmények: Egy hasábos petitsor egyszeri közlésnél 8 többszöri közlésnél 6 fillér. Apró hirdetés lappal együtt egész évre 16 korona. — Nyílt-tér: petitsora 40 fillér.</p>
---	---	---

Műveljük a háziipart!

Jól esik látni azt a becsületes törekvést, a mit mostanában az ipari élet föllendítése érdekében szerte az országban folytatnak. Bár messze vagyunk attól a ponttól, attól a magaslattól, a melyet el kell érniünk, de mégsem olyan sisiphusi munka, mint eddig képzelték. Igaz, nagy politikai átalakuláson kell keresztülmennünk, míg megtaláljuk azt a termékeny talajt, melyből a magyar ipar kisarjadzhatik. Addig is erélyes, szorgalmas munka árán tökéletesíthetjük magunkat, hogy a versenyt legjobb tehetségünköz képest, már most is felvegyük a szomszéd népekkel és nemzetekkel.

Ha iparunk különböző ágain körültekintünk, egy nagyon szomorú jelenység ölik szemünkbe.

A legmostohább és legáldatlanabb viszonyok között él és tengődik a mi háziiparunk. Pedig az iparnak ép e fajtáját kellene legszorgalmasabban kultiválnunk. Hiszen földművelő nép vagyunk, csak az a keresetünk, mit az Isten ad nekünk, az ő szeretetére van bízva sorsunk, a természet szeszélye a mi jó, vagy rossz sorunk, nála van letéve a magyar nép boldogsága megelégedettsége, kenyere.

Gondoljuk csak el, mennyi munkás kéz vesztegel tetlenül, dolog nélkül télidőben, mikor a földművelő népnek megszűnik a munkája. Mennyi egészséges erő pihen, ernyed el ilyenkor,

melyet fel lehetne használni és a melyre télen ép olyan szükség van, mint az év többi, melegebb szakában.

Hogy hol nyílnék tere ennek az energianak, azt rövid gondolkodás után eltalálhatjuk.

Műveljük a házi ipart!

Ugy Tapolczán, mint a vidéken a háziipar még nagyon kezdetleges állapotban van, sőt akadunk olyan községekre is, melyekben a lakosok előtt az teljesen ismeretlen foglalkozás.

Tapolczán már elő van készítve a talaj azokkal a tanfolyamokkal, melyeket évek óta tartanak kosárfonásból és kefekötésből. A vidéken azonban eddig semmisen történt. A vidéken is meg kell indítani a mozgalmat a háziipar valamelyik ágának meghonosítása érdekében. E feladat azokra hárul, kik a nép között élnek és a kik már hivatásuknál fogva is a nép szellemi és anyagi jólétének emelésén fáradoznak.

Talán vesződséges, fáradsággal teljes munka lesz ez, melylyel egy községben háziipart lehet teremteni. De kárpótolni fogja a fáradozást az a fel-emelő tudat, hogy hozzájárult községe anyagi jólétének emeléséhez; munkájával közreműködött a nemzet vagyonsodásán.

Alkohol és népolvasmány.

Anglia ösmeretes puritán erkölceséről. Népe érdekeit mindenkor megvédte,

féltékenyen őrzi és már ebből a szempontból is nem kell csodálkoznunk világhatalmi állásán, bámulatos nagyságán és roppant gazdagságán. Hatalmassá tesz egy nemzetet, ha fiait óvja meg annyi ártalmas, káros dolgoktól, a mik nem az emelkedés felé viszik, hanem lesüllyesztik, aláhúzzák a fertőbe, hol elvész a tiszta gondolkodás, hol eltompul a jobb érzélem, hol megszűnik a nemesre, szépre, jóra való törekvés és hol a nemzet önönmagát temeti el csuf halállal, undok elmulással, rut véggel.

Angolország már régóta örökdió népe erkölces fölötte s első sorban a legártalmasabb, legveszedelmesebb el-lenségnek: az alkoholizmusnak üzent hadat, a legszűkebb korlátok közé szabván az angol nép italélvezési hajlamait. Így például régóta van érvényben az angol birodalomban, hogy vasár- és ünnepnapokon a korcsmák és egyéb italkimérők zárva kell hogy legyenek és ezzel mintegy kényszerítve van a nép más szórakozás után látni szabad idejében, de főleg oda czéloz ez a kiválóan értékes törekvés, hogy a nép családja körében töltse el a munkaszünet óráit. Azonban ezzel még nem érte be az angol kormány, intézkedéseiben tovább ment és igen szigorú törvényeket honosított meg az államban, nevezetesen, ha valaki kelleténél többet iszik, úgy, hogy lerészegedik, a rendőrség letartóztathatja, sőt köteles is letartóztatni. Ha olyan

T A P O L C Z A

Szeress . . . !

Istent, ki szívet alkotott, és
Belé szerelmét lehelé,
Hogy azzal a szegény halandó
Bűját, baját enyhítene.
S ha itt lenn már mindennek vége,
E szeretet szárnyán az égbe
Szállhasson földről egyenest.
Szeress, szeress, szeress!

Szeress embert . . . hogy melyik, másik,
Mindegy, nem tartozik reád.
Amint a törvény parancsolja,
Egytől-egyig felebarát.
Csak istenképpel ne takarja
Magát az ördög, bármi fajta.
Ne légy hozzá hajolni rest,
Szeresd, szeresd, szeresd!

Szeress hazát. Anyai keblén
Élt, munkált őseid sora.
És nyugszik a föltámadásig
Békén, csendben halópora.
Áruba adja lelkét az, ki
Szülőanyját el bírja hagyni.
Muló kincsért te azt ne tedd,
Szeresd, szeresd, szeresd!

Szeress családot; szentélyéből
Egy kis menyország mosolyog.

Halandó emberek, valóban
Csak itt lehetnek boldogok.
Hol angyalok zenéje mellett
Bű, gond, vidáman tánczra kelnek.
Hát menhelyet csak itt keress,
Szeress, szeress, szeress!

Szeresd mély és örök titkában
A fenséges természetet.
Ő mindig hű, igaz tehozzád,
S az élv, amit nyújt, tiszta, szent.
Ég s földnek egygyeolvadt bája,
Mely szivedhez utat keres,
Lépten-nyomon feléd kiáltja:
Szeress, szeress, szeress!

Mindenség szíve dobogása,
Oh! halhatatlan szeretet,
A te szent lelked uralkodjék
Mindenha szíveink felett.
S emeljen minket élve, halva,
A föld porából a magasba,
Intvén: ember hogy el ne vessz,
Szeress, szeress, szeress!

Á. F.

Hajnali lesen.

— Irtá: Sándor Aladár. —

A „Tapolczai Lapok“ eredeti tárczaja.

Az ezüstös holdfény lecsuszott az égről
és egyszerre fekete lett minden. Sötét az ég,
sötét a föld. Csak ott, ahol az imént még a

hold ezüstös tányérja csillogott, látszik valami derengő halavány fényesség; az álmos csillagok már régebben aludni tértek és csak a szép hajnali csillag ragyog még egyedül, — egymagában.

Egy nagy szürke semmisségnek látszik az egész nagy mindenség.

Az az időpont ez, a melyik a hajnaltól elválasztja az éjjelt; mikor lassanként egészen kiálszik a barna nyári éjszaka csudaszép csillagpompája, hogy csak annál gyönyörűbb legyen utána a színes hajnal ragyogó pirkadása, a nap kigyulását megelőző pompás színjátéka az égnek. Ezt még most az álmos derengő szürke alkonyat, melyet azonban már nyomon követ a rózsaszínű hajnal káprázatos színpompában ragyogó ebredése. Legalább ezt mutatja már az a halványzöld, majd rózsaszínű sáv, mely egyre jobban terjeszkedik kelet felől az ég elején és lassanként egészen elhatalmasodik. Olyan ez, mint mikor a hasadó rózsabimbó zöld levelei közül már kivillanak a szép halványpiros szíromlevelek.

Az éj nagy nyugalma után az első mozgást az enyhe hajnali szellő hozza magával, mely az ég elejének pirkadása felől özönlik szét; hűvös, mint hajnal, a melylyel támad, de azért lágyan ringó lassu áramlás az, mely a mint kél, úgy el is nyugszik mindjárt.

De a mint lassan átmenet nélkül elenyé-
szik, előbb még megbolygatja a virágos rét
fölött lebegő sűrű fehér páraszóvetet; mint

férfi vagy asszony részegedik le, aki hét évnél fiatalabb gyermekről köteles gondoskodni, az egyszerű részegségért egy hónapi börtönre ítélték. Akit részegségért háromszor elítéltek, az a krónikus részegek listájára kerül és fényképét a rendőrség átadja a kerület valamennyi korcsmárosának. Ha azután akárhonnán akar szeszes italt beszerezni, pénzbürságra, később pedig börtönre ítélik. A kerület korcsmárosait szintén szigorúan megbüntetik, ha ilyen részeges embernek pálinkát adnak. Az ellen az asszony vagy férfi ellen, aki a részegek listáján szerepel, házastársa válópórt indíthat. Ha kezdetben némely szenvedélyes alkoholkedvelő fittyet is fog hányni az új törvénynek, nyilvánvaló, hogy utóbb szépen leszokik a tulmennyiségű italélvezetről és beéri azzal, a mivel minden más józan természetű ember beériheti.

Az ilyen paragrafusok hatnak. Az efféle törvényeknek meg van a kellő hasznuk és lehetővé teszik, hogy józanul gondolkodó, igaz érzésű, derék munkás nemzetet fejlődjön a nép.

Mennyire hátra vagyunk mi e tekintetben! Sehohsem mutatkoznak minálunk ily irányu hajlamok. Minő nagy a részvétlenség, a közöny e fajta nagy horderejű törvényjavaslatokkal szemben!

Haladunk a magunk kiszabott útján. A nép szabad idejében dorbézolhat, tombolhat, a sárga földig leihatja magát, a szenvedély féktelenül tobzóthat, az érzelm magas hullámai szabadon csaponghatnak, — egymást megbícskázhatják az emberek, az ital butító, bátorító, őrlítő hatása alatt. A részegség nálunk csak kihágás számba megy és nevetségesen kis büntetést rónak ki rá. A beszámíthatlan állapotban elkövetett gyilkosságnál enyhítő körülmény a nem normális állapot, a helyett, hogy még érzékenyebben sujtának.

Mennyire hátramaradott, tudatlan még a mi népünk. Hányan, de há-

valami selymes fehér csipkepongyolában nyugvó szép asszonynak — kitakarja a pihenő mezőségnak illatos virágos kebelét, hogy egyszerre végig csókolhassa azt tüzes szenvedélyvel az égi fény ragyogó fehérsége, a mint színes sugarakban kiönti keble tüzeit, az ébredő, ezüstös harmatból csillogó térségekre.

Mikor a hajnali szél végig lendül a rónán, eljut a nádasig; az összereződül tőle és halk susogás kél a nyomában; az imbolygó puha szálak lágyan fogják fel az enyhe szellőt és a puha karok között elmúlik, elenyészik az hitelen minden átmenet nélkül.

Csend van köröskörül, de nemsokára álmós pityegés kél a nádas belsejében; majd a magasból recsegő hangok hallatszanak; kvak-kvak hangzik a rekedt hang, miközben a hajnal előőrsei, néhány kóborló szürke gém lomha repüléssel szelik át a párás reggeli levegőt.

A reggeli szürkületből nemsokára kibontakozik a nádas széle, meglehetősen tisztán lehet már végigláttni a rónán, a honnan frissen kaszált szénának kellemes illata áradozik szerteszét.

A nádas mentén egerésző róka baktat végig. Talán a vadruczák éjjeli szállásán próbált szerencsét a nádasok eme haramiája és, ha már az izletes ruczapecsényében nem vászatott a foga, hát beéri a koma olcsóbb mu-

nyan még csak olvasni és írni sem tudnak. Azonban a korcsmában ők viszik a vezető szerepet, ökleikkel hatalmasakat ütnek az asztalra és cifra káromkodásokat eregetnek ki pipafüsttel vegyesen szájukon. Aztán az a magyar virtus, hogy melyik bírja jobban az italt. Aztán áll a versenyívás, az áldatlan, hóbortos és veszedelmes szeszívás.

Sok helyütt enyhébb viszonyok fejlődtek ki az idők folyamán. A földművelésügyi miniszter számos vidéken állított fel népkönyvtárakat és ellátta ezeket jó, magyaros, könnyen érthető nyelven írott olvasmányokkal és sok paraszgzadánál, földmives embernél meg is van a fogantatja, szabad idejét — főleg a téli időszakot — hasznos lelket művelő és nemesítő olvasással tölti. De mikor jön majd el annak az ideje, hogy széles e hazában ily bölcsen fognak gondolkodni az emberek? Akkor, midőn Anglia mintájára a legszigorubb intézkedésekkel mintegy szorítani fogjuk a népet arra, hogy józan fejjel gondolkozzék és civilizizáció iránt legyen fogékony lelke.

A kormány hatáskörébe tartozik, hogy nagyszabású reformokkal odahason, hogy a nép más irányban szórakozzék, más szempontokból mérlegelje, nézze szabad idejének eltöltését, kihasználását.

Szerte-széjjel az országban létesítenek, teremtsenek népkönyvtárakat, lácsák el, jó zamatos, szabatos irányu könyvekkel az egyes községek, helységek értelmiségei, a tanítók, papok, jegyzők hazafias kötelessége fölvilágosítani a népet, hogy mennyire kívánatos a jó olvasmányokkal való foglalkozás. Talán idővel észre ternek az emberek, megkedvelik lassan-lassan az olvasmányokat, azokból sok értékeset merítenek, szellemük megelevenül, értelmük tisztul, lelkük nemesül és aztán önállóan gondolkodván, nem lehet elámitani őket tévtanokkal, kudélyökre, lelkületökre nem lehet hatni álbölcses-

latsággal is. Egerészve tart hazafelé és vörös bundája élesen kiválik a sás sötétzöld környezetében.

Mind hangosabb lesz az élet a tó körül; vizityukok pityegnek, szárcsák sikkantanak sűrű rejtékükben.

Egyszerre csak, mint valami kis forgószél, süvítő röpüléssel vág el valami a fülem mellett; önkénytelen félre kapom a fejemet, pedig csak egy pár széles csörgőruca szárny-suhogása volt; akkor tudtam csak meg, mikor már hallottam a tó vize loccsanását, a mint a kis ruczák ezüstös tükrére levágyódtak.

Ezalatt szép lassan egészen kivilágosodott, de még tart egy ideig a nádas kora reggeli élénksége. Köröskörül erős suhogással szelik a levegőt a vadruczák; most végzik reggeli gyakorlataikat. A nagy tókerucza nehézkes csobbanással vágódik a tó vizére, de hirtelen megsejti a közelben ólálkodó veszedelmet és nagy hápogással kap megint szárnyra. Igyekszik vissza a biztos magasságba, a hova már nem hord el a puszta.

A ruczahuzás javában folyik mindenféle s a nagy élénkségre néha-néha beleszól egy tompa dörrenés, mire kalimpázva hull lefelé egy-egy szép tollu madár. A lövésre hápogva kelnek szárnyra a közelben letelepedtek és erre is, arra is igyekeznek repülni a veszedelemből.

Távolabb egész sereg vizimadár cikázik, kavargog magasan a nádas felett. A nagy se-

séggel és fejüket nem hagyják elcsavarni izgatók csalfa dogmái által.

Csak ily uton lehet fokozatosan egyengetni azt az ösvényt, mely a népet a jó utra téríti; számtalan öntudatlan és a nemzetre kártékony hibából meggyógyítja és az így kialakult egészséges szellemű nemzet aztán bátran cselekedhet és jövőjét építheti szilárd alapokra.

SZÓLÉSZET ÉS BORÁSZAT.

Franciaország bortermése.

Köztudomásu dolog, hogy Franciaország bortermelése oly óriási, hogy sok bort fogyasztó népessége is alig képes saját termését elfogyasztani. Ez az oka annak, hogy a közönségesebb asztali borok olyan olcsók, hogy vendéglőben a bor ára külön nem igen számíttatik fel, még akkor sem, ha az ebédhez adott mennyiséget a fogyasztó meg is ismételte. E körülménynek nem csak az az oka, hogy Franciaországban nagyon sok a szőlő, de főleg az, hogy a szőlők óriási terméseket adnak, a mi természetesen folyamán a kitérő kezelésnek, művelésnek és trágyázásnak, különösen nagy mennyiségben használnak műtrágyák, a melyeknek használása körül a következő fontos tapasztalatok szereztek:

1. A chilisalétrom, kén-savas-káli, szuperfoszfát együttesen alkalmazva adta mindenkori a legnagyobb termést, chilisalétrom nélkül a termés általában mindig jelentékenyen kisebb volt.

2. Ha mind a három tápanyagot kellő mennyiségben alkalmazzuk, akkor nemcsak a termés fokoztatik a lehető legnagyobbra, hanem az érés is gyorsabb és a must cukortartalma is növekedik.

3. A három trágyaféle egy alkalmaztatik, hogy a szuperfoszfátot és kén-savas-káli-t még őszszel, lehetőleg a téli esőzések beállta előtt kell kiszórni és mélyen bekapálni; a chilisalétromot pedig márczius végén, április elején szórjuk ki és sekélyen kapáljuk be. A trágya kiszórását nem tövönként, de soronként eszközlik, amely eljárás nemcsak jobb hatásúnak bizonyult, de géppel is eszközölhető.

Az alkalmazott műtrágya mennyisége elég nagy, amenyiben hektáronként (két magyar hold) rendszeren 200 kilogramm chilisalétromot, 200 kén-savas káli-t és 400 kilogramm szuperfoszfátot alkalmaznak.

Magyarországon az országos növénytermelési kísérleti állomás által végzett szőlőtrágyázási kísérletek ugyanazt bizonyítják,

reg hol fehérnek, hol meg szürkének látszik; a mint egy hirtelen fordulattal félre csapnak és hátuk aljára rátűz a kelő nap: tiszta fehér valamennyi; nyomban rá fordulnak egyet és most meg szintelen szürke tömegnek tesszik az. Vadkacsák szájai azok ott a nádas felett játszák légi játékukat.

Lassanként azonban elcsendesül a nádas; a megriasztott szárnyasok tömege a messzeségbe vész; csak elvétve röpköd még egy-egy megkésztet tőkekacsa; az is hosszú nyakát nyújtogatva igyekezik előre szállt társai után csendesebb vizeket keresni magának a nappalra.

A nádas ismét visszanyerte régi természetes képét; csendes nyugalom borul az előbbi lármás élet nyomába; legfeljebb a nádi veréb lármás karicsolása hallatszik, amint rekedt torkát köszörülgeti, vagy perlekedik a parti fecskékkel, melyek hangos csivikéléssel, cikázó röpüléssel szállnak a nádas körül. Egy nádbuga tetején tánczos szitakötő libeg; át-tört finom szárnyait megcsillogtatja, a mint rátűz a ragyogó napsugár.

Fennt magasán a végtelenbe vésző kékségben, csendesén, szinte mozdulatlanul uszlik egy szép madár, az albicilla.

hogy legjobb és biztos eredmény csak akkor várható, — de akkor aztán elmaradhatatlan — ha a fentebb jelzett mindhárom műtrágya nyer alkalmazást. Különösen homok talajokon a szőlők műtrágyázása multhatatlanul szükséges, mert azoknak termőképessége csak az esetben tartható fenn, ha talajuk kellő mennyiségű trágyával ellátatik. A sok istállótrágya pedig nem volna alkalmas e célra, mert a talaj költséget fokozza s esetleg immunitását tönkre teszi.

H I R E K.

Plébános kinevezés. A veszprémi egyházmegyében Németh János keszthelyi segédlelkész a „Balatonvidék“ szerkesztője, vörsi plébánossá neveztetett ki.

Deák Ferencz emlékezete. Borsodmegye báró Vay főispán elnöklete alatt tartott állandó választmányi gyűlésében elhatározta, hogy Deák Ferencz születésének 100-ik évfordulója alkalmából október 21-én rendkívüli közgyűlést tart és Deák Ferencznek Miskolczon közadakozásból szobrot állít.

Tanítógyűlés. A veszprém-egyházmegyei római kátk. tanítók egyesülete Tapolcza-Balatonfüredvidéki köre folyó hó 15-én Balatonfüred fürdőhelyen tartotta évi rendes látogatott közgyűlést, melyet Bognár Károly káptalanfőnök plébános, ker. egyházmegyei tanfelügyelő lelkes beszéddel nyitott meg; maj a múlt közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után Tormágy József, a kör világi elnöke tartotta beszámolóját a lefolyt évről. Majd Németh György diszeli tanító felolvasása és Polonyi György vászolyi tanító gyakorlati tanítása következett, kiket szép és tanulságos előadásaiuk megjelénestek. Sebestyén Gyula tapolczai tanító indítványára a közgyűlés egyhangulag csatlakozik az országos bizottság mozgalmához a tanítók fizetésrendezése ügyében, egyben elíteli Bertalan Vincze esztergomi tanítónak a „Népnevelők Lapja“-ban megjelent cikkét a kath. tanítók gyűlését tett nyilatkozatával együtt. A kör a mozgalomhoz csatlakozik, kérvényt intéz a törvényhozáshoz, annak támogatására küldöttségileg fogja a ker. országgyűlési képviselőt felkérni, az országos bizottságot megkeresi, hogy a többi kerületeket is szólítsa fel a csatlakozásra. Világi elnök jelenti, hogy egy nemes tanúgybarát, ki magát meg nem nevezi, 2 darab 20 koronás aranyat adott oly célból hogy az a felolvasók és előadók között azon két tagnak ítélendő. Kik a múltban legtöbb alkalommal közreműködtek, egyben jelzi, hogy a jövőben is 2-2 darab aranyat küld az ismeretlen tanúgybarát hasonló célra. Ez alkalommal a 15 közreműködő közül sorshuzás útján Szigethy Ödön tapolczai és Szabó József raposkai tanítók nyerték el a kitűzött jutalmat, mit a jutalmazottak megköszönve, Szigethy csak biztosítékát látja a jövőben mindjobban növekedő munkakedvnek. Elnök indítványára a nemes tanúgybarátnak a kör köszönetet szavaz. Több kisebb folyó ügy elintézése után az egybegyűltek Wild vendéglőjében ebédhez ültek, melyen sok lelkes beszéd hangzott el. A délutáni órákban egy kedves nap emlékével vettek búcsút egymástól a kartársak.

Meghívó. A „Zalavármegyei Gazdasági Egyesület“ elnöksége folyó hó 27-én d. u. 2 órakor Keszthelyen a városház nagytermében a megalakítandó Zalamegyei Hitelszövetkezetek szövetségének ügyében értekezletet tart, melyen ögróf Pallavicini Ede v. b. t. t., a somogy megyei hitelszövetkezetek szövetségének elnöke ismertetni fogja a megalakítandó szövetséget és a hitelszövetkezeteket általában. Ezen értekezletre tisztelettel meghívja az elnökség a megyei gazdaközönséget s a meglevő szövetkezetek vezetőit, valamint felkéri ez uton is mindazokat, kik a kisgazdák érdekeit szívükön viselik, hogy ezen értekezlet fontosságáról a kisgazdákat meggyőzve, a gyűlésen való tömeges megjelenésre felkérjék. Zalaegerszeg, 1903. szeptember 9.

Az Elnökség.

Szüreti figyelmeztetés. A földmivelésügyi

miniszter a következő rendeletet intézte a törvényhatóságokhoz: A hazai bortermelés érdekében kiváló súlyt helyezek arra, hogy a mesterséges borok készítésének és forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló törvényzcikk rendelkezései mindenki által, kivétel nélkül szigorúan megtartassanak. E célból intézkedjek haladéktalanul az iránt, hogy az érdekeltek — saját érdekükben — legkiterjedtebb módon leendő közzététel (hirdetmények, kidobolás stb.) útján mindenesetre még a folyó évi szüret megkezdése előtt, különösen arra figyelmeztessenek, hogy a bortörvény és ennek végrehajtása tárgyában kiadott rendelet értelmében a mustba, vagy a borba, ugyszintén a már kész, kiejert törkölyborba vizet keverni, bármely csekély mennyiségben is, minden körülmények között feltétlenül tilos, továbbá, hogy tilos a természetes bornak törkölyborral, vagy gyümölcsborral való összekeverése (összeházasítása) is. A víz használata csak a törkölybor készítésénél van megengedve, de ott is csak az idézett végrehajtási rendeletben körülírt megszorítással. Egyszersmind arra is kell figyelmeztetni az érdekelteket, hogy aki a fent tiltott módon készített vagy kevert bort forgalomba hozza, vagy eladja, 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető, aki pedig a bort maga vizezi, vagy más tiltott anyagokkal kezei, vagy a természetes bort törkölyborral vagy gyümölcsborral összekeveri, az mint mesterséges bor készítője, 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel s ezenfelül még 2 hónapig terjedhető elzárással büntetetik s ezenfelül az illetőktől a tiltott módon készített vagy kezelt borok még el is koboztatnak.

Az időjárás. A ragyogó szép vénasszonyok — nyara után csunya locs-pocs idő következett. Már egy hét óta esik az eső; legfőlegb éjre tisztul ki néha, de nappal egészen novemberies idő van, sűrű fellegek gomolyognak az égboltozaton, a Szentgyörgy és Badacsony teteje majdnem állandóan be van burkolva az alacsonyan járó felhőkbe. Az időváltozás nyári viharral kezdődött, miközben jég is esett, mint pl. Sümegen, hol értesülésünk szerint az egész szőlőtermést elpusztította. Ha az idő meg nem változik, nálunk is roppant kár lesz a szőlőrohadás folytán. Már eddig is nagy a kár.

Szőlőbirtokosok tanulmányutja. A pozsony megyei Gazdasági Egyesület kezdesére pozsony megyei szőlőbirtokosok a Balaton mellékére érkeznek Mayer Henrich vinczellériskolai igazgató vezetése alatt, hogy vidékünkön a szőlőművelést tanulmányozzák. Folyó hó 20-án reggel érkeznek Lesenczetojra, hol Moch Gyula szőlészeti és borászati felügyelő fogadja őket s ott megtekintik a gróf Deym-féle szőlőt. Innét Balatonedericsre, azután Badacsonytomajra mennek, a Hableányban megebedelnek, majd néhány szőlő megtekintése után Révfülöp felé tovább utaznak. Másnap Balatonfüred vidékén fognak tartózkodni. Reméljük, a messziről jött vendégek a tapasztaltakkal meg lesznek elégedve.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Tekál László János és Margit halápi lakosok nevüket „Bihari“-ra változtathassák.

Helyreigazítás. Egyik múlt számunkban megemlékeztünk arról, hogy Tördemicz határában, az ugynevezett korkoványi hegyoldalon bazaltbányát nyitottak. Mint újabban értesülünk, a bazaltbányát Badacsonytomaj határában, a badacsonyi hegyoldalban nyitották meg.

Dr. Wellesz Gyula lemondása. Mint értesülünk, dr. Wellesz Gyula, kit f. hó 13-án a helybeli izraelita hitközség egyhangulag rabbivá választott, a hitközség előljáróságához intézett levélben bejelentette, hogy nem foglalja el a tapolczai állást. Így tehát új választás vált szükségessé. Az előljáróság intézkedett, hogy a közelgő ünnepek alkalmával a tapolczai hitközség ne maradjon pap nélkül.

A szüreti multság elhalasztása. Mint értesülünk, a kath. legényegyletnek folyó hó 20-ára tervezett mulatsága a kedvezőtlen időjárás miatt folyó hó 27-ére halasztotta el.

Csáktornya ünnepe. Csáktornya nagyközség nemrég mozgalmat indított, hogy a nagy hősnek és költőnek: Zrínyi Miklósnak emlékoszlopot állítson. A pénz egybegyűlt, a végrehajtó-bizottság Szász Gyula budapesti szobrászt bízta meg az emlékmű elkészítésével. A kőfaragó munkát Tersztenyák Bódog volt nagykanizsai, jelenleg csáktornyai kőfaragó mester csinálja. Dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter 1000 koronával járult a felállítás költségeihez. Festetich Jenő gróf pedig 200 szeker földet és 5500 drb. téglát adományozott és vítetett a helyszínére. Az emlékmű leleplezése jövő május hóban lesz.

Üdvös rendelet. Beregvármegyének a törvényhatósági bizottsága kimondotta legutóbbi közgyűlésén a megye területén levő kis koresmákra és pálinkamérésekre a teljes vásárnapi munkaszünet kötelező voltát. Egyszersmind elharározta, hogy hasonló intézkedés céljából körlevelet intéz házánk összes törvényhatóságaihoz. Ha tekintetbe vesszük, hogy hány család boldogságát dülja fel a pálinka, a részegeskedés és hány embernek okozza vagyoni és erkölcsi romlását, bevallhatjuk, — ennél üdvösebb rendeletet egyhamar nem hozhatnánk.

Egy vértanu emlékezete. Perlak községben e hó 13-án ülték meg a 48-as eszmékért vértanúi halált szenvedett Gáspárics Márk szent ferenczrendi szerzetes halálának 50-ik évfordulóját. Ez alkalommal az ottani emlékművet, melyet már 1894-ben lelepleztek, magasabb talapzatra tették és díszes rácozzal látták el. Az ünnepélyre testületileg rándult el a Nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör, az ottani főgymnásium és felső kereskedelmi iskolai ifjuság, a csáktornyai tanítóképző-intézet s ugyanezek koszorút is helyeztek az emlékműre. A nap jelentőségét dr. Tamás János és dr. Zakál Lajos ügyvédek magyar nyelven, Kamarics Viktor kereskedő pedig horvát nyelven méltatták. Az ünnepély folyamán hazafias dalokat énekeltek. Este 200 terítéki banket volt, melyen számtalan hazafias köszöntő hangzott el.

Második gyümölcs. Baldauf Sándor sümegi lakos udvarán egy fiatal almafa, melynek gyümölcsét az ott elszállásolt honvédek ledézsmálták, új virágokat hozott, a virágok meg is termékenyültek s most apró gyümölcsök csüngnek a fán. Természetesen ennek a második gyümölcsnek nem látja hasznát a fa gazdája, mert most már nem érik meg.

A helyhez kötött (stabil) gőzgépek kezelőinek tanfolyama a budapesti m. kir. állami felső ipariskolában október hó 1-5-é napján nyílik meg és december hó végéig tart. E tanfolyamon a stabil gőzgépek szerkezete és kezelése fog tanítatni. — Tanulókul felvétetnek azon önálló lakatosok, kovácsok és a különböző gépgyárak azon munkásai, a kik már a kazánfűtők és lokomobil kezelők tanfolyamát jó sikerrel elvégezték. A jelentkezők erkölcsi bizonyítványt és az előző tanfolyamokról szóló bizonyítványokat tartoznak előmutatni. A tandíj 16 K. a melyet a beiratás alkalmával kell fizetni. A beiratások szeptember 24-től 26-áig tartanak az intézetben: (VIII. Népszínház-utca 8 szám), vidékiek a tandíj beküldése mellett levélben is beiratkozhatnak.

Elfűstölt milliók. A dohányjövédéki igazgatóság fél éves statisztikai kimutatása érdekes képet nyújt arról, hogy Magyarország lakossága milyen összegeket költ dohányra. A burnótozást már kevésbé kedvelik s június végéig csupán 26.609 kilogrammot adtak el. Mindjobban tért hódít a magyar dohány, melynek mindinkább több kedvelője akad. Dohányból eladtak 237.394.109 csomagot. szivarból elkelt: Regalitás 1,869.000, trabukó 11.003.509, británika 1,520.400, milaresz 441.000, operasz 493.000, kuba 36.131.400, portorikó 37.316.300, virginia 7.262.850, (finom) és 1,039.300, (Brazil) rövid 119.742.915, hosszú 18.282.500. Összesen 244.099.825. Czigarettákból elfogyott, nilus 299.960, stambul 3.131.800, szultán 10.851.200, hunnia 1.293.903, menfiisz 2.009.900, hölgy 239 millió 860.860, hercegovinai 11.302.900, sport 13.562.800, jenige 12.191.000, dráma

4.

167,049.500, virviniai 60.203.600, magyar 101,518.200. Összesen 633,279.710. Ezeket a hatalmas mennyiségeken kívül tömördek havana szivart, bel- és külföldi különlegeségeket adtak el, amelyekért 51 millió 552 ezer 534 korona és 18 fillért vettek be.

Véres családi dráma. Vastag Gábor 60 éves tapolczai kőműves folyó hó 19-én kora hajnalban egy revolverrel feleségére kétszer rálőtt és halálosan megsebesítette, azután magát lötte agyon. Az asszony még él, de életben maradásához kevés a remény. Tettének oka állítólag az, hogy felesége hosszabb idő óta féltékenységgel zaklatta és e miatt napirenden voltak közöttük a czivódások. Vastag Gábor szomorú sorsát és utolsó akaratát a következő versben mondta el:

„Vastag Gábor azt gondolta magában
Jobb lesz neki elmenni a más világra
Mert meg unta életét az ég alatt
Jobb lesz neki ott a sötét föld alatt
Ezt a kutya szivűt-is hozzátok el utánam
Hogy többé senkit se szakállon
Tik meg bocsásatok meg jó barátim
Hogyha vétettem bár akármit
Áldjon meg az Isten benneteket
Ebbe a ruhába temessenek el engemet“.

Szilági és Diskant miskolczi gépgyáros cég kitűnő borsajtóira, valamint legújabb „Villám” centrifugális boggyó és zuzógépére felhívjuk olvasóink figyelmét. Kiemelendők különösen a cég által feltalált és készített „Kincsem” és „Hegyalja” borsajtók nem különben a nagy üzemi préseléshez készített kettős kosaru sajtók, a melyeknél a régi világ fából készített prése genárisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felsőrésze aczél, alsórésze faszervezet. Ennélfogva a must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak fával, a mi a must színét, ízét, zamatját nem befolyásolja. A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1902. évi egri és pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállításon a cég borsajtói első díjjal, aranyéremmel lettek kitüntetve. A cég izléses árjegyzékét kívánatra minden érdeklődőnek megküldi.

PIACZI ÁRAK

a szeptember 15-iki hetivasáron.

		korona
Buza	50 kilóként	7.—7.25
Rozs	„ „	5.25—5.40
Árpa	„ „	5.25—5.50
Zab	„ „	5.52—5.40
Tengeri	„ „	7.50—7.75
Bükköny	„ „	5.—5.25
Burgonya asztali	„ „	2.—2.50
Takarmány burgonya	„ „	1.50—1.75
szalmazsupp párja	„ „	48 fillér

Vasuti menetrend.

Tapolczáról indul Zala-Eggerszeg Kis-Czell-felé

		4 óra 42 p. reggel
„ Kis-Czell Győr Budapest Bécs „	9 „ 28 „ délelőtt	
„ „ Győr Budapest Bécs „	5 „ 14 „ délután	
„ Keszthely-felé	4 „ 36 „ reggel	
„ „ „	9 „ 40 „ délelőtt	
„ „ „	5 „ 36 „ délután	
Tapolczára érkezik Budapest-Bécs és Győr és Kis-Czell felől	9 óra 25 p. délelőtt	
Bpest Bécs Győr „	5 „ 10 „ délután	
Zala-Eggerszeg „	9 „ 31 „ este	
Keszthely-felé	9 „ 13 „ délelőt	
„ „ „	4 „ 54 „ délután	
„ „ „	9 „ 22 „ este	

APRÓ HIRDETÉSEK.

STIGLITZ ÁRMIN

órás- és aranyműves

Tapolcza.

Pontos munkával jó és olcsó áruval szolgál, ez az elve az elismert legjobb és legrégebb órás- és aranyművesnek:

Stiglitz Ármin.

PREISZ MANÓ

szobafestő és mázoló

Tapolczán.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát, ugymint **szobafestést, mázolást, tapétázást, aranyozást és czimfestést.**

BÓDAY SÁNDOR épület- és butor-asztalos Tapolczán, keszi-utcza. Ajánlja ujonnan berendezett butor-raktárát egy a legfinomabb, mint az olcsóbb fajta butorokból. Nagy raktár kész koporsókból. Elfogad minden féle épület- és butor-asztalos munkát, úgy szintén javításokat a legutányosabb árban.

Azonnal! Kiadó lakás. Azonnal!

Egy két szobából, előszoba, konyha éléskamra, külön padlás és fűskamrából álló lakás azonnal kiadó.

Bogdán Lajos
acsimesternél,

2-5

Eladó ház.

Tapolczán, szombathegyi és tigris utcza sarkán egy két utczára sarkálló lakóház, mely **2 szoba, konyha** és melléképületekből áll, szabad kézből azonnal eladó. Bővebbet **Fekete Ferencz** tulajdonosnál.

1-3

Pollák József ujonnan épült házában **I bolti helyiség** és **mellette I szobával** kiadó.

1-3

Birtok eladás.

A hegyesdi határban, a sátoermal dűlőben levő 94 és fél hold birtok, melyből 15 kat. hold 3, 4 és 10 éves **termő szőlő**, a többi **szántó föld, erdő, legelő, szabadkézből azonnal eladó.**

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

Saáry Péter
Diszel.

1-3

Bluz-selyem méterenkint 60 krajczár, tól 11 fr. 35 kr.-ig. Legutolsó ujdonságok. Bérmentve és már elvámolva házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték postafordultával. 6.

Henneberg selyem gyár, Zürich..

HIRDETÉSEK.

Jorgo János

órás gyári raktár Wien III 4. Rennweg Nr. 75 B

Leyelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olesó bevásárlás czéljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavítási műhely.

Mindenemű zsebórába új rugó helyezése 40 kr. Művelet vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékből:
7787. sz. legolesőbb legjobb strapaczióra nick. keltokban 36 órai járással 11 50
8039. sz. valódi ezüst panczelláncz 15 gr 1 frt.
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű 5
7988. sz. Ingaóra ütőművel 2 sulyal 130 cm. magas 1 20
7929. sz. Jó ebresztő óra 1 20
Sziveskedjek nevenre és házszámomra 75 B. pontosan figyelni.

636. szám/1903. vght.

Árverési hirdetmény.

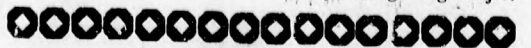
Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tapolczai tekintetes kir. járás-bíróság 1903. V. 381/3. száma végzése következtében dr. Szücs Arnold tapolczai ügyvéd által képviselt Kovács András köveskállai lakos javára Saáry Gáspár és Saáry Péter diszeli lakosok ellen 1400 kor. s jár erejéig 1903. évi augusztus hó 1-én fogantositott kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 2825 koronára becsült következő ingóságok u. m.: szekerek, szánkó, négy lóraláló szerszám, butorok, lovak, csikók, tehének, fődeles uri kocsik, széna trágya és nagy tizedmérleg nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a tapolczai tek. kir. járásbíróság 1903. évi V. 381/1. számú végzése folytán 1400 korona tőkekövetelés, ennek 1903. évi julius hó 24-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 168 kor. 66 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Diszelben alperes lakásánál leendő eszközlésére 1903. évi szeptember hó 26-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjgyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében kész, pénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltattak s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tapolczán, 1903. szeptember hó 10.

Tininszky Antal,
kir. bírósági végrehajtó.

Egy koronáért portómentesen küld az orvosszövetség sorsjátékához egy sorsjegyet az

Országos Sajtóiroda

Budapest, Kemény Zsigmond-u. 11.

Huzás már október 10-én
1840 nyeremény! főnyeremény
40.000 kor.

Legnagyobb nyeremény legkedvezőbb esetben 50000 K.

1 korona Szerencse fel! 1 korona 1 sorsjegy.

Romlott borokat

dohos, penész vagy hordóizüeket és szaguakat

azonnal és feltétlenül megjavít a

BONORAL

mely teljesen iz és szagnélküli folyadék s a bornak idegen izt nem ad.

A BONORAL

ugy hat, mint valami derítő szer: a kellemetlen dohos izt tartalmazó alkatrészeket (és csupán ezeket) a borból kiválasztja és magában tartja úgy, hogy egyszerű lefejtéssel a tiszta bortól elválasztható

Hatása biztos!

Ára egy hektóra 3 kor., öt hektóra 14 kor.

használati utasítással együtt

Kapható:

Erdős Jenő

gyógyszerésznél. Egerben (Hevesmegye.)

SZŐLŐBIRTOKOSOK figyelmébe ajánlom állandóan nagy választéku raktáromat, mindenféle, a szőlőkezeléshez szükséges gépekből u. m.: permetező, szénkénegezők, porozók, lepkefogó lámpák — továbbá a legnagyobb választék szőlőprésekben, azonkívül állandóan nagy raktárt tartok mindennemű mezőgazdasági gépekből.

PAUK VILMOS

vaskereskedese Tapolcza.

FÜLÖP GÉZA

kádár Tapolczán.

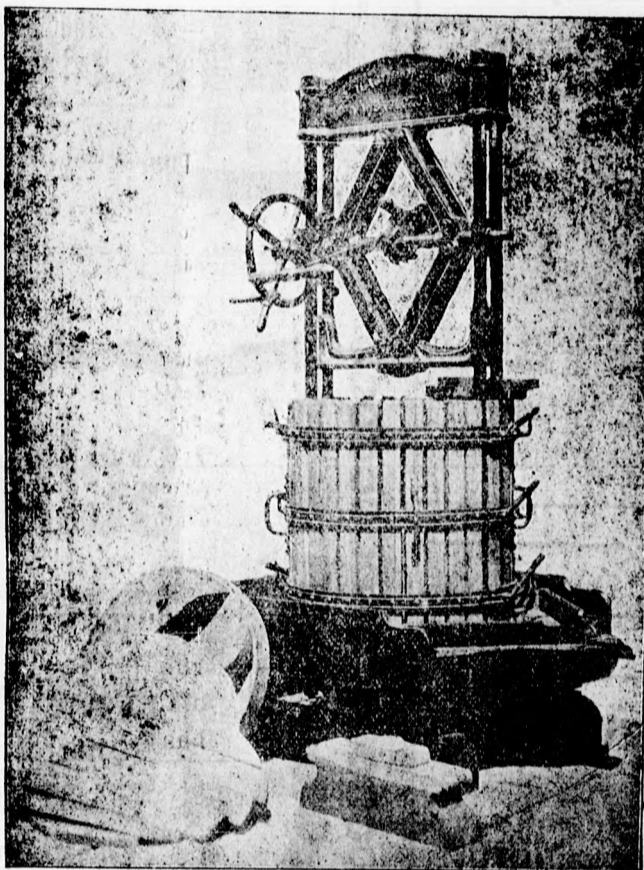
Elvállal jutányos árak mellett szakmájába vágó munkákat: hordókat, kádakat, úgy egyéb pincze-eszközöket.

Állandóan raktárt tart ezen cikkekben.

Javításokat jutányosan elfogad.

„VILLAM”

legújabb centrifugális bogyzó és zuzógépek.

BORSAJTÓK.

„Kincsem,” „Hegyalja,” „Könyökszerkezetű,” „Mábilé” és „Aczélorsós” a hegyaljai bortermelők legkedveltebb borsajtói. Legújabb rendszerű „kettős kosaru” sajtók nagy üzemi préseléshez.

Főelőnye: a must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Órási erő kifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető! Szőlőzuzók és bogyzók. Árjegyzék ingyen.

SZILÁGYI ÉS DISKÁNT GÉPGYÁRA

Miskolczon.

Gép és malomtulajdonosok figyelmébe!

Tisztelettel értesitem a n. t. gép és malomtulajdonos urakat, hogy egy elsőrendű gépszij-gyár képviselőt átvettem, és nagy raktárt tartok minden a gép és malomberendezéshez szükséges gépszijjából a legkitűnőbb minőségben, melyre sem a víznek sem a gőznek semmi kártékony hatása nincsen, úgy 4-5-ször annyi ideig kibírják a használatot, mint a más gyárban készültek.

Egyidejűleg ajánlom a n. é. közönségnek dusan felszerelt vas- és gépraktáromat, hol minden e szakmába tartozó cikkek u. m. épület és butorvasalások, konyhaberendezések, takaréktűzhelyek, takaréktűzhely alkatrészek, öntött és lemezkalyhák, vasbutor és gumicsövek ugyszintén borfejtőgépek, borsajtólók, austria permetező, porozók, kénegezők, varrógépek havi részletfizetésre is kaphatók jutányos árak mellett.

Tisztelettel

Erdélyi Pál

vaskereskedése és gépraktára

Tapolcza, (Fötér Leszner Ferencz-féle ház)

BRÁZAY KÁLMÁN
SŐSBORSZESZ
KÉSZÍTMÉNYE.

NAGY ÜVEG ÁRA - 2 KOR
KIS ÜVEG ÁRA - 1 KOR

Használati utasítás minden üveghez mellékelve van.

Rum, Cognac, Szilviorium,

likőrök, likörkrémek stb. az általam készített vegytiszta eszenciák és kompozíciókkal házilag $\frac{1}{8}$ sőt $\frac{1}{4}$ részben olcsóbban állíthatók elő, mint készen vett áruk. Árjegyzék és használati utasítás ingyen és bérmentve.

Baros Gábor,

Budapest, VII. Dohány-utca 1. A. W.
Eszenciák és Kompozíciók gyára.

Nincs többé tyukszem!

Ha tyukszemétől meg akar menekülni, úgy eleendő egy kísérlet a törvényesen védett és biztosan ható

Denzinger
féle„Viktória”
tyukszem
kenőcs

a melylyel a legkeményebb tyukszemtől lehet megszabadulni.

Egy tégely ára 1 korona 30 fillér; 1 kor. 50 fillér beküldésénél bérmentve Kapható feltalálónál:

Denzinger Ármin, Ujvidék

Kapható minden gyógyszerárban és droguista üzletben.

Fogorvos**Dr. Kóródi Simon**

szeptember 1-től állan-
dóan rendel

Tapolczán

kivétel nélkül minden

vasárnap és csütörtökön

Steiner Lipót ur házában
délelőtt 9-től délután 5
óraig.

7-20

Ne vegyen
Cimbalmot vagy Hármoniumot,
mig

Reményi Mihály

mű-hangszerész

legújabb képes árjegyzékét
át nem olvasta, mely ingyen
és bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca, 44. sz.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja belföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerészegyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

$\frac{1}{4}$ palack 5 korona $\frac{1}{2}$ palack 2:60
10 palack rendelésénél 10% engedmény.

Kapható: Tapolczán.

POPPER GYULA fűszerkereskedésben;

nagybani eladás a vidék részére

SÄTTLER JÖZSEFNÉL Nagykanizsán.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Vegyi ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Schicht-szappan

„szarvas”

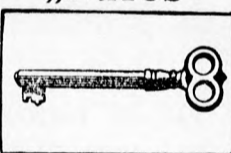
vagy

„kulcs”

jeggyel

legjobb, legkíméletesebb s ennél fogva
legolcsóbb szappan. — Minden
kéros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

SCHOTTOLA ERNŐ
szőlészeti és borászati szaküzlete
Budapest, Andrássy-ut 2.
Legnagyobb raktár a szüreteléshez szükséges felszerelési cikkekben. Szőlőzúzók, borsajtók, borszivattyúk stb.
Képes árlap ingyen
Utánnyomás tilos
- ALAPÍTÁTOT 1872 -